

יום טוב פרק שני ביצה

עין משפט נר מצוה

בז א מיי פ"ב מהלכות
תפילה הלכה ה סמנ
עשין ע"י טו"ש א"ח ס"ר
תפ"ט ע"ב א:
יז ב מיי שם הלכה יא
סמנ שם טו"ש א"ח
סמנ תכה טע"ב א וסמנ
תל טע"ב ו וסמנ תרכ"ג
טע"ב א:
יח ג סמנ תל טע"ב
ט:
יט ד מיי שם טו"ש שם
וסמנ תכה טע"ב א:
כ ה מיי פ"ו מהלכות
י"ט הלכה יא סמנ
לחון ע"ב טו"ש א"ח
סמנ תק"ב טע"ב כ:
כא ו מיי פ"ח מהל'
עירובין הלכה יד
טו"ש א"ח סמנ תק"ב
טע"ב א:
כב ז מיי פ"ח מהלכות
י"ט הלכה ט סמנ
שם טו"ש א"ח סמנ תק"ג
טע"ב א:
כג ח מיי שם הלכה י
טו"ש שם טע"ב א:
כד ט מיי וסמנ שם
טו"ש א"ח סמנ
תק"ב טע"ב א:
כה י מיי פ"ו שם הל' ט
סמנ שם טו"ש
א"ח ס"י תק"ב טע"ב א:
כו כ מיי שם הלכה י
טו"ש שם טע"ב א:

רבינו חננאל

ת"ר י"ט שחל בשבת
[נר] בית הלל אומרים
מתפלל בשבע מתחיל
בשבת ומסיים בשל
שבת, ואומר קדושת היום
באמצע, פירוש, מתפלל
בשבת ראשונה ושולש
אחרונה, ואומר אתה
בחרת באמצע, מתחיל
בשל שבת ואומר ותתן
לנו ה' אלהינו את
יום המנוח, ומסיים בשל
שבת בשמחה ובששון
הנחלתנו ושבתות ומועדי
ךך. רבי אומר אף
חותם בהמקדש ישראל
הושבת והמונים, ותציה
רישא הכי מקדש השבת
לאו ישראל מקדש לה
דהא מקדשא וקיימא.
אמר רב יוסף הלכתא
כרבי רוחם בה ודמתין
רבנא ברוך מקדש השבת
ישראל והמונים, דשראל
מקדשי להו לזמנים,
הילכך מקדשין קדושתן
דשראל דאינון מקדשי
להו לזמנים, ת"ר שבת
שהחלה להיות ב"ה את
בחולו של מועד. ערבת
ושחרית ומנחה מתפלל
בשבת, ואומר אלהינו
ואלהו אבותינו יעלה
ויבא גוי, ומזכיר מעין
אם הוא ר"ח
אומר של ר"ח, ואם חורל
של מועד, אם פסח אומר
של פסח, ואם סוכות
של סוכות. בעבודה והיא
רצה ה' אלהינו בעמק
ישראל וכו'. ואם לא
אמר מחזירין אותו, והכי
הילכתא. ובמסופין מתחיל
בשל שבת ומסיים בשל
שבת, ואומר קדושת היום
באמצע, וחזותם מקדש
השבת ישראל והמונים,
והכי הילכתא. רש"ב, ור'
ישמעאל בנו של רבי
יוחנן בן ברוקא אומר, לא
במסופין בלבד, אלא כל

אין הלכה באותו הווג. וא"ת אמאי לא קאמר הלכה כמנא קמא
וי"ל דאי הוה אמר הלכה כמנא קמא הוה משמע אכל דכריו
אף ממנה שאמר מסיים בשל שבת והא לימא דהא ק"ל להלכתא כרבי
דאמר חזותם ברוך מקדש השבת ישראל והמונים א:

מאי טעמא למקני שבייתה בשבתא
כ"א. וא"ת למה לי האי
טעמא האיכא טעמא דהכנה כדאמר'
בפ' בכל מערבין (עירובין דף נח: ושם)
מיו"ט לשבת מאי טעמא לא משום
הכנה וי"ל דאי לאו הוה טעמא
דמקני שבייתה בשבתא משום טעמא
דקאמר משום הכנה לא אסרינן הוהיל
יש שם ספק דשמא חול הוא לגמרי
מכל מקום קשה דהתם בעירובין
למה לי טעמא דהכנה תיפוק ליה
משום דמקני שבייתה בשבתא לא ויש
לומר דהתם מיירי בעירובי חלרות
ולא שייך למקני שבייתה ומכל מקום
קשה מההוא דגטין פרק הזורק דף
עו: גבי שכיז מרע דקאמר אידי
תזיל ותמוד ותפתח והתם מיירי
בשבת דשרי לעשות קנין והכא אסר
למקני שבייתה אפי' צו"ט וי"ל דהטריף
מרע שאני דהמירו עליו שחל דהטריף
דעתו ודעת דיש חלוק בין שכיז
מרע לאיס אחר דהא המירו לו לגרש
בשבת ואין אנו מקדשין ואין מגרשין
ואע"ג דלא קאמר לקמן א אין מגרשין
מכל מקום למה יש לחלק בין קדושין
לגרשין ועוד דבמסופין אמרינן
בדילא אין מקדשין ואין מגרשין ולי
נראה דמקדשין התם אי אהא מודה
משמע דלא פליג שום אדם עליה
והא פליג רבי עליה לעיל דאמר
מערבין עירובי חלרות לכך נראה
לפרש דטעמא דהכא יש לומר משום
הכנה וה"ק אסור למקני שבייתה
בשבתא משום דהיינו הכנה ואין
מקינין מיום טוב בשבת וא"ת לרבי
יוחנן דאמר לעיל (דף טז.) טעמא דזה
מומרת דזה וקאמר טעמא דלעיל
משום דלית ליה הכנה וכי פליג רבי
יוחנן אכל הני תנאי ואמוראי דהכא א
יש לומר דהתם מיירי בהכנה שנעשה
בידיה כגון עירובי תחומין ואפי' רבי
יוחנן מודה אכל מה שממיר ר' יוחנן
היינו גבי צי"ה דהוי הכנה בידי שמים
שנעשית מאל"ה:

אי אמרת הוא נאסר נאסרו קמחו נאסרו
צריך לאקניי קמחו לאחריהם
ואי אמרת אין קמחו נאסר אין צריך
לאקניי קמחו. ותימה הוהיל וקמחו
נאסר מה מועיל הקנייה לאחריהם מי
יכול לסלק האיסור שבו כדי שיאכל
הוא עצמו אחר (כך) שנאסר ו עוד
קשה כיון שהוא נאסר מאיזה טעם יא
וכי אחרים יאופין (לשבת) בשביל
שהוא עצמו יכול לעשות בשביל
עצמו לכן נראה לי כג"ו דה"ג אי
אמרת הוא נאסר ואין קמחו נאסר
מני לאקניי קמחו לאחריהם ואם מועיל
הקניין ואי אמרת הוא נאסר וקמחו
נאסר לא מני לאקניי קמחו לאחריהם
דא לא מועיל הקניין וקמחו נאסר
ש"מ הוא נאסר ואין קמחו נאסר:

מקום שזוקק לשבע בין ערב בין שחרית בין מנחה, ואומר קדושת היום באמצע. אמר רב הונא אין הלכה באותו הווג, והן רש"ב ור' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא הללו. אמר רבא מניח אדם עירובי תחומין מיו"ט לחבירו ומתנה, וכ"ש עירובי תבשילין מיו"ט לחבירו ומתנה, אבל עירובי תחומין לא, דלמקנא שבייתה ברי"ט לא. והני מילי בשני ימים טובים של גלויות שהן ב' קדושות, שמתנה ואומר אם היום קדש ולמחר חול הוא אינו צריך לעירוב, ואם מחר הוא יו"ט היום עירוב, הנה אני מערב מעירי"ט ליו"ט. וקיימא לן כרבא דהוה בתראה. ת"ר אין אופין מיו"ט לשבת ק"ו מיו"ט לחול. באמת אמרו ממלאה אשה קדרה בשר אצ"פ שאינה צריכה אלא לחתיכה אחת. וכן נחתום ממלאה קומקומוס מים אצ"פ שאצ"פ אלא לקותן אחד כו'. ר' שמעון בן אלעזר אומר אף ממלאה אשה תנור פת, מפני שהפת [נאפת] יפה בשעה שהתנור מלא. אמר רבא הלכה כר' שמעון בן אלעזר, וקיייל מרבותינו ובלבד שלא יערים. איבעיא להו מי שלא הניח עירובי תבשילין הוא נאסר וקמחו נאסר, ואין לו תקנה אלא כ' יקנה קמחו לאחריהם, אלא הוא נאסר א' [וא לא היה אלא] דכמה דלא מקני ליה, לא הוא אפי' ליה אלא אחריהם אפי' ליה. וא דלמא הוא נאסר אבל קמחו נאסר, ולא צריך לאקניי קמחו לאחריהם, אלא הוא נאסר א' וקמחו נאסר, ואין לו תקנה אלא אם יקנה קמחו לאחריהם וימטרנו להן, נעשה כשהלן ומותר להן לאפות ולהאכילו. איבעיא להו ז' שנאסר אם עבר ואפה מאי, כלומר קמחו נאסר, אי לא.

היינו קלוקלא. אם היה מותר לערב אתמול והוא אסר: **מסופין**
בשל שבת. זרכה אחת לשניה ומתחיל להזכיר שבת תחילה ומתן
לנו את יום המנוחה הזה ואת יום חג פלוני הזה: **ומסיים.** הזכרה
בשל שבת מקדש השבת ומו לא: **ואומר קדושה היום באמצע.** ומתן

לנו ה' אלהינו את יום המנוחה הזה
ואת יום חג פלוני הזה: **הוא: שני סנה**
קמיה דרבינא. במילתיה דרבי
מקדש ישראל והשבת והמונים: **אטו**
שבת ישראל מקדשי ליה. שקדמת
קדושת ישראל לשל שבת. בשלמה
ומניס כר"ך להקדים קדושת ישראל
לקדושתן שעל ידי קדושת ישראל
נתקדשו הם ואילו לא נתקדשו ישראל
לא היו קובעים חדשים וקוראין
מועדים צבית דין: **אלא שבת מקדשא**
וקיימא. משעת ימי בראשית ואינה
תלויה בקביעות דראש חדש: **מספלי**
שבע. כשאר שבתות כי היכי דבחול
אין לו למועד זרכה קדושה בשלש
תפלות הללו אף בשבת אין כר"ך
לקבוע לו זרכה לצבית שמאי ולא
לכללו לצבית הללו: **מעין המאורע.**
ראש חדש או מועד: צעזורה.
כגון יעלה ויצב בצרכת בעבודה:
צוואה. כמו שאומר על הנסים
צנוכה ופורים: **כל מקום שזוקק**
לשבע. ואפי' ערבית ושחרית
ומנחה: **אין סגלה לאורו הווג גרסינן.**
אלא כמנא קמא דאמר ערבית
שחרית ומנחה מתפלל שבע ואומר
מעין המאורע צעזורה. מיהו לאו
הלכתא כוומיה צה"ל דקאמר ובמסופין
מתחיל כו' אלא כהא הלכתא כרבי
דאמר אף חותם זה מקדש השבת
ישראל והמונים או ראשי חדשים
כראש חדש: **מיום טוב לחבירו.**
אם נזכר צו"ט ראשון וחלו שני
ימים טובים חמישי וערב שבת ומתנה
אם היום חול ומחר קדש עירובי עירוב
ואם חלוק אינו צריך לערב לתבשילין
ובתחומין יאמר אם היום א' קדש אין
דכדרי כלום ולמחר יאמר כמו כן בשל
תחומין ובצוואה הפת עצמה דמנה
נפשך הוי עירוב אכל בשל תבשילין
אין צריך לשנות ולחזור את תנאו
למחר: **דלמקני שבייתה בשבתא**
לאו דוקא שבתא נקט אלא יו"ט קרי
שבתא. לא המירו לו לקנות שבייתה
ציוס טוב ואפי' מספק אדם המירו
בעירובי תבשילין התם משום כבוד
שבת המירו: **אין אופין.** פת:
ממלאה אשה כו'. דכחד טרחא סגי
וכן צנחמוס לגבי מלוי: **אכל לאפות.**
כל ככר וככר צריכה א' אפיה ורדיה
לעצמה: **בזמן שהספור מלא.** שמוניהם
קטנים היו ומדביקין פת בדפנות
ומתוך שהוא מלא מתמעט חללו ואין
מקום לחמימותו להתפשט והפת נאפת
יפה: **הוא נאסר.** לאפות: **וקמחו**
נאסר. שלא יהו אחרים אופין קמחו
צעזרו שלוש: **לאקניי קמחו.** אם כר"ך
לתת צנחמוס את קמחו שיהו אחרים
מומרים לאפות ולתת לו: **בשלמה**
לא גרס: **ולא יעמין.** כדך שמתמינין
בצבילי שבת: **עבר ואפה**
מאי. מנה שיאכל בשבת:
ואי

(א) [ומס' זכרות פ"ג],
(ב) [זכרות מט.], (ג) עירובין
מ: [ומס' זכרות פ"ג]
ע"ש שם שני צבירי זו,
(ד) גבי יו"ט נקט איפכא יו"ט
שחל להיות בשבת משום
דכיו"ט מתפלל ככר של
יו"ט אכל ר"ח מתפלל ככר
של שבת. מהרש"א בשם
(ה) [ומס' פ"ב], (ו) ועי'
שם הלכה ט' [ועי' א:],
(ז) [ומס' פ"ב], (ח) [ועי' נוסף:
עריכה ט'] כה"ל נוסף:
משום קמח, (י) ועי' תוספות
נחתום ל: ד"ה [ועי' א:], (יא) [ועי'
ל: ועי' תוספות שם ד"ה
והא מוה"ל], (יב) [ועי' הספיקה,

הגהות הב"ח

(א) הש"ך ד"ה מיום טוב
וכי וצנחמוס יאמר אם
היום חול ומחר קדש
עירובי עירוב אם היום
קדש: (ב) תוס' ד"ה מאי
טעמא וכי תנאי ואמוראי
דהכא ודהתם וכו' לומר
דהתם והבא מיירי:

גליון הש"ס

גמ' רש"ב אומר
במלאה אשה תנור פת.
עיין לקמן דף כג ע"ב
בד"ה י"ד"ה ז"ה ממירי
המס' שם:

מוסף רש"י

מתחיל בשל שבת. ומתן
לו את יום המנוח הזה
ומסיים בשל שבת.
מקדש השבת ומו לא
ועירובין טו. ואומר
קדושת היום. על ראש
חדש טל שבת כגון את
יום המנוח הזה ואת יום
חג פלוני הזה. ואם מועד
ואם חול את יום חג פלוני הזה
ואם חול יום חג פלוני הזה
(טו). מפני שהשבת
נאפת יפה בזמן
שהתנור מלא. והפת
מריזה קבוצים זה לזה
מתחממם זה מזה ונאפת
יפה וטוחה הארץ הוא
(סוד רש"י ט"ו שצח).

מוסף תוספות

א. דהא אפילו ביצה
דכוחה שגולה ביום טוב
ראשון מותרת בשבת
היכא נמי כיון דמתנה
ביום טוב ראשון לא
מחייב במינין מיום טוב
לשבת.
ב. אדרבה הלי"ל שיהא
קמחו כבעליו וכענין
שאמרו בעירובי תחומין
(ל"ז א') דבהנחה והכלים
כרגלי הבעלים ואפילו
נתנו לאחר בשבת או
בי"ט. כש"כ. ג. דאי אין
קמחו נאסר דאין צריך
לאקניי. מ"ט. ד. דאין צריך
מה והעילו חכמים
בתקנתן כל [אדם] שם
יערב יתן לאחריהם שיעשו
לו. כש"כ. ה. [הוא]
שלוחו של אדם כמנא
ס. ו. והקנאה מיהא בעי
דבלאו הכי אי אפשר
משום שלוחו של אדם
כמותר. ר"ן.

(א) ע"פ הגה"ה בד"ו: "אלא הוא נאסר לא אפי' ליה אכל כל כמה דלא מקני כו"י.